

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΕΠΑΦΗΣ

*για την ορθή ενημέρωση
των παρόχων υγειονομικής
περίθαλψης σχετικά με τη
διασυνοριακή υγειονομική
περίθαλψη¹*

Υπόδειγμα για τα εθνικά σημεία επαφής

για την ορθή ενημέρωση των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης σχετικά με τη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη¹

Πάροχοι υγειονομικής περίθαλψης

Στην οδηγία 2011/24/ΕΕ* επισημαίνεται η ανάγκη κατάλληλης και σαφούς ενημέρωσης για όλες τις πτυχές της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης*, προκειμένου να μπορούν οι ασθενείς να ασκούν εμπράκτως τα δικαιώματά τους. Τα εθνικά σημεία επαφής* για τη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη (ΕΣΕ) φέρουν καθοριστική ευθύνη για την παροχή της εν λόγω ενημέρωσης στους ασθενείς που μετακινούνται.

Επιπλέον, τα ΕΣΕ υποχρεούνται να ενημερώνουν έμμεσα τους ασθενείς, παρέχοντας πληροφορίες σε άλλους φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης*, όπως οι πάροχοι υγειονομικής περίθαλψης, τα εθνικά συστήματα υγείας* ή οι ασφαλιστικοί φορείς* και οι οργανώσεις ασθενών.

Το ακόλουθο υπόδειγμα μπορεί να χρησιμοποιείται από τα ΕΣΕ ως αφετηρία για την παροχή βασικών πληροφοριών στον δικτυακό τους τόπο ή για την παροχή προσωπικών συμβουλών σε φορείς υγειονομικής περίθαλψης που παρέχουν θεραπεία σε αλλοδαπούς ασθενείς σύμφωνα με τους κανονισμούς περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και 987/2009* και την οδηγία 2011/24/ΕΕ*.

Μπορείτε να αντιγράψετε και να επικολλήσετε το κείμενο που ακολουθεί, ή τμήματά του, για να το χρησιμοποιήσετε στον δικτυακό τόπο του ΕΣΕ ή στην επικοινωνία σας με παρόχους υγειονομικής περίθαλψης.

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Το παρόν έγγραφο συντάχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος για την υγεία (2014-2020) και υπό ειδική σύμβαση με τον Εκτελεστικό Οργανισμό για τους Καταναλωτές, την Υγεία, τη Γεωργία και τα Τρόφιμα (CHAFEA), βάσει της εντολής του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το περιεχόμενο της παρούσας έκθεσης αντιπροσωπεύει τις απόψεις του αναδόχου, ο οποίος φέρει την αποκλειστική ευθύνη για αυτό· σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να εκληφθεί ότι αντιπροσωπεύει τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και/ή του CHAFEA ή οποιουδήποτε άλλου φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και/ή ο CHAFEA δεν εγγυώνται την ακρίβεια των δεδομένων που περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση, ούτε αποδέχονται την ευθύνη για οιαδήποτε χρήση αυτής από τρίτους.

¹ Για κάθε λέξη ή έννοια στο παρόν υπόδειγμα που ακολουθείται από αστερίσκο (*), παρέχονται ορισμοί και διευκρινίσεις στο συνοδευτικό αλφαβητικό γλωσσάριο.

Πίνακας περιεχομένων

① Δικαιώματα των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης

- 1.1. Νομικό πλαίσιο: Κανονισμοί περί κοινωνικής ασφάλισης* και οδηγία 2011/24/ΕΕ*
- 1.2. Έκτακτη ή προγραμματισμένη θεραπεία στο εξωτερικό
- 1.3. Αποδεικτικό έγγραφο που απαιτείται για δημόσια θεραπεία

② Οι υποχρεώσεις του παρόχου υγειονομικής περίθαλψης

- 2.1. Υποχρεώσεις πριν από τη θεραπεία
- 2.2. Υποχρεώσεις κατά τη διάρκεια της θεραπείας
- 2.3. Υποχρεώσεις μετά τη θεραπεία

③ Συνταγές

① Δικαιώματα των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης

1.1. Νομικό πλαίσιο: κανονισμοί περί κοινωνικής ασφάλισης* και οδηγία 2011/24/ΕΕ*

Οι αλλοδαποί ασθενείς που προέρχονται από άλλες χώρες της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή την Ελβετία* δικαιούνται πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό και κάλυψη των εξόδων από τη χώρα προέλευσής τους* στο πλαίσιο του λεγόμενου ευρωπαϊκού δικαιώματος σε διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη*.

Η διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη* μπορεί να οριστεί ως το δικαίωμα πρόσβασης σε ιατρική διάγνωση, ιατρική θεραπεία και συνταγογράφηση και χορήγηση φαρμάκων και ιατροτεχνολογικών προϊόντων εκτός της χώρας διαμονής, σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία* (χωρίς να είναι απαραίτητη η ύπαρξη κοινών γεωγραφικών συνόρων μεταξύ τους).

Τα ειδικά και πάσης φύσεως δικαιώματα του ασθενούς εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τους λόγους της παραμονής του στο εξωτερικό και από τη νομική πράξη της ΕΕ βάσει της οποίας έχει πρόσβαση σε διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη: είτε βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009* είτε βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ*.

1.1.1. Δικαιώματα βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης*:

Βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*, οι ασθενείς από άλλες χώρες της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή την Ελβετία* δικαιούνται κάλυψη των εξόδων θεραπείας *ως εάν να ήταν ασφαλισμένοι στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της χώρας θεραπείας**. Ως εκ τούτου, ο ασθενής θεωρείται ασθενής που είναι μόνιμος κάτοικος με δημόσια ασφάλιση υγείας και δικαιώματα σε υπηρεσίες δημόσιας υγείας.

Έχετε υπόψη ότι προκειμένου να δικαιούται να θεωρηθεί ασθενής με δημόσια ασφάλιση υγείας, ο ασθενής θα πρέπει να σας υποβάλει έγγραφο που αποδεικνύει το σχετικό δικαίωμα και το οποίο έχει εκδοθεί από το εθνικό σύστημα υγείας/ τον ασφαλιστικό φορέα* της χώρας προέλευσής του (βλ. ενότητα 1.3).*

Οι ασθενείς δικαιούνται κάλυψη των εξόδων ανάλογα με τη μέθοδο πληρωμής και σύμφωνα με τους τιμοκαταλόγους που ισχύουν στη χώρα θεραπείας*. Ο αλλοδαπός ασθενής θα πρέπει να θεωρείται ασθενής με δημόσια ασφάλιση υγείας. Κατά συνέπεια, όταν η θεραπεία είναι δωρεάν για τους ασθενείς που είναι μόνιμοι κάτοικοι*, οι αλλοδαποί ασθενείς δικαιούνται επίσης πληρωμή από τρίτους*. Στην περίπτωση αυτή, μπορείτε να χρεώσετε μόνο το ποσό ενδεχόμενης συμμετοχής* απευθείας στον ασθενή. Ο τοπικός φορέας κοινωνικής ασφάλισης θα συμμετάσχει και θα σας καταβάλει ποσό υπολογισμένο σύμφωνα με τους ισχύοντες κατ' αποκοπή συντελεστές για τις καλυπτόμενες υπηρεσίες υγείας που παρέχονται στο πλαίσιο του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης/ εθνικού συστήματος υγείας*. Όταν, ωστόσο, ασθενείς που είναι μόνιμοι κάτοικοι πρέπει να καταβάλουν το σύνολο των ιατρικών εξόδων προκαταβολικά, πρέπει να ζητήσετε επίσης αυτή την προκαταβολική πληρωμή* και στην περίπτωση αλλοδαπών ασθενών. Αναδρομικά, ο ασθενής θα έχει δικαίωμα να υποβάλει αίτηση επιστροφής εξόδων στον τοπικό φορέα κοινωνικής ασφάλισης ή στο εθνικό σύστημα υγείας*/ στον ασφαλιστικό φορέα* αφού επιστρέψει στη χώρα προέλευσής του. Εάν οι ασθενείς χρειάζονται περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα έξοδα και την επιστροφή τους, ενημερώστε τους να επικοινωνήσουν με το εθνικό

σύστημα υγείας*/ τον ασφαλιστικό φορέα* ή το εθνικό σημείο επαφής* της χώρας προέλευσής τους*.

Επισημαίνεται ότι, κατά γενικό κανόνα, μπορείτε να παράσχετε θεραπεία σε αλλοδαπούς ασθενείς βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και 987/2009* μόνο εάν είστε συμβεβλημένοι ή συνεργάζεστε με το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και έχετε δικαίωμα να παρέχετε παροχές ασθενοείας που καλύπτονται από τη δημόσια ασφάλιση υγείας/ το εθνικό σύστημα υγείας. Να ενημερώνετε πάντα τον ενδιαφερόμενο ασθενή σχετικά με το καθεστώς καταχώρισής σας!

1.1.2. Δικαιώματα βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ*:

Βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ*, οι ασθενείς δικαιούνται πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη σε οποιαδήποτε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*, καθώς και κάλυψη των εξόδων στη χώρα προέλευσής* τους *ως εάν η θεραπεία είχε παρασχεθεί στη χώρα προέλευσής* του ασθενούς.*

Σε περίπτωση που ο ασθενής έχει πρόσβαση σε θεραπεία στο εξωτερικό βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ*, πρέπει να θεωρείται ασθενής που είναι μόνιμος κάτοικος με ιδιωτική ασφάλιση υγείας.

Χρεώνετε το σύνολο των ιατρικών και άλλων εξόδων απευθείας στον ασθενή. Έχετε υπόψη ότι ο ασθενής πρέπει να καταβάλει την ίδια αμοιβή με αυτήν που καταβάλλουν ασθενείς που είναι μόνιμοι κάτοικοι. Ο ασθενής δικαιούται να υποβάλει αίτηση για αναδρομική επιστροφή εξόδων στο εθνικό σύστημα υγείας*/ στον φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* αφού επιστρέψει στη χώρα προέλευσής του. Εάν οι ασθενείς χρειάζονται περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα έξοδα και την επιστροφή τους, ενημερώστε τους να επικοινωνήσουν με το εθνικό σύστημα υγείας*/ τον ασφαλιστικό φορέα* ή το εθνικό σημείο επαφής* της χώρας προέλευσής τους*.

Επισημαίνεται ότι οι ασθενείς πρέπει να γνωρίζουν ότι δικαιούνται κάλυψη των εξόδων βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ* μόνο όταν η θεραπεία καλύπτεται από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της χώρας προέλευσής του ασθενούς*. Πριν από τη λήψη θεραπείας βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ*, ο ασθενής θα πρέπει να επικοινωνεί με το εθνικό σύστημα υγείας*/ τον ασφαλιστικό φορέα* στη χώρα προέλευσής του για περισσότερες πληροφορίες.

1.2. Έκτακτη ή προγραμματισμένη θεραπεία στο εξωτερικό

Γίνεται διάκριση μεταξύ έκτακτης* και προγραμματισμένης* ιατρικής θεραπείας στο εξωτερικό. Ισχύουν διαφορετικοί κανόνες ανάλογα με το αν ο ασθενής ταξίδεψε στο εξωτερικό με σαφή σκοπό την αναζήτηση υγειονομικής περίθαλψης.

Ειδικότερα, η διαφορά μεταξύ έκτακτης* και προγραμματισμένης* θεραπείας* είναι ο λόγος της παραμονής του ασθενούς στο εξωτερικό.

- Έκτακτη θεραπεία*: οι ασθενείς χρειάζονται ιατρικά αναγκαία θεραπεία* λόγω αιφνίδιας ασθένειας ή τραυματισμού ενώ βρίσκονται στο εξωτερικό, για παράδειγμα για διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι, οικογενειακή επίσκεψη ή σπουδές στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ανταλλαγών (βλ. ενότητα 2.1.).
- Προγραμματισμένη θεραπεία*: η θεραπεία στο εξωτερικό είναι ο σαφής λόγος της παραμονής του ασθενούς στο εξωτερικό.

1.2.1. Έκτακτη θεραπεία*:

Όταν ένας ασθενής ασθενήσει αιφνιδίως ή τραυματιστεί κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο εξωτερικό, για παράδειγμα λόγω σκωληκοειδίτιδας, τροχαίου ατυχήματος ή πτώσης, δικαιούται ιατρικά αναγκαία θεραπεία* και κάλυψη των εξόδων στο πλαίσιο της δημόσιας ασφάλισης υγείας*/ του εθνικού συστήματος υγείας στη χώρα προέλευσης του ασθενούς*.

Ειδικότερα, ο ασθενής δικαιούται ιατρικά αναγκαία θεραπεία*, δηλαδή θεραπεία λόγω αιφνίδιας ασθένειας ή τραυματισμού, η οποία δεν μπορεί να αναβληθεί και στην οποία πρέπει ο ασθενής να υποβληθεί προκειμένου να αποφευχθεί η εξ ανάγκης επιστροφή στη χώρα προέλευσής του πριν από το πέρας της προγραμματισμένης διάρκειας της παραμονής του. Η θεραπεία δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι ο αρχικός λόγος της παραμονής του ασθενούς στο εξωτερικό. Εναπόκειται στην ιατρική σας κρίση να αποφασίσετε κατά πόσον η θεραπεία είναι ιατρικά αναγκαία* ή όχι.

Η θεραπεία κατά τη διάρκεια σύντομης παραμονής στο εξωτερικό, η οποία προκύπτει από χρόνια ασθένεια (όπως ο διαβήτης, το άσθμα, ο καρκίνος ή η χρόνια νεφροπάθεια) ή εγκυμοσύνη, μπορεί επίσης να θεωρηθεί ιατρικά αναγκαία θεραπεία*. Εφόσον ο σαφής σκοπός του ταξιδιού του ασθενούς δεν ήταν η πρόσβαση σε ιατρική θεραπεία*, όπως ο τοκετός ή η λήψη θεραπείας σχετικής με εγκυμοσύνη ή χρόνια ασθένεια, η θεραπεία μπορεί να θεωρηθεί ιατρικά αναγκαία θεραπεία* βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*. Έγκυος γυναίκα η οποία διαμένει προσωρινά στη συγκεκριμένη χώρα ώστε να είναι πιο κοντά στην οικογένειά της μπορεί να γεννήσει βάσει του νομικού συστήματος της έκτακτης θεραπείας* στο εξωτερικό εφόσον ο σκοπός της διαμονής της ήταν να είναι πιο κοντά στην οικογένειά της και όχι μόνο να γεννήσει.

Σε περίπτωση περίθαλψης ζωτικής σημασίας που απαιτεί εξειδικευμένο εξοπλισμό ή προσωπικό, ενδέχεται να απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του ασθενούς προκειμένου να διασφαλιστούν η διαθεσιμότητα και η συνέχιση της θεραπείας κατά τη διάρκεια της παραμονής του ασθενούς στο εξωτερικό. Παραδείγματα τέτοιων θεραπειών είναι η αιμοκάθαρση, η οξυγονοθεραπεία, η ειδική θεραπεία άσθματος και η χημειοθεραπεία.

Ο συνηθέστερος τρόπος κάλυψης των εξόδων αλλοδαπών ασθενών σε περίπτωση ιατρικά αναγκαίας θεραπείας* είναι με την επίδειξη έγκυρης ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης ασθένειας* (ΕΚΑΑ*). Η ΕΚΑΑ* είναι ένα αποδεικτικό έγγραφο βάσει του οποίου πιστοποιείται το δικαίωμα σε δημόσια υγειονομική περίθαλψη και το οποίο εκδίδεται από το εθνικό σύστημα υγείας*/ τον φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* του ασθενούς στη χώρα προέλευσης.

Με την επίδειξη έγκυρης ΕΚΑΑ* ο ασθενής δικαιούται διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη* βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009 και, συνεπώς, θεωρείται ασθενής με δημόσια ασφάλιση υγείας.

Εάν ο ασθενής λάβει θεραπεία χωρίς να διαθέτει έγκυρη ΕΚΑΑ* ή η ΕΚΑΑ* δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί, για παράδειγμα σε περίπτωση ιδιωτικής θεραπείας ή σε περίπτωση που εσείς ως πάροχος υγειονομικής περίθαλψης δεν είστε καταχωρισμένος στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, ο ασθενής πρέπει να θεωρηθεί ιδιωτικός ασθενής. Έχετε το δικαίωμα να χρεώσετε το σύνολο των εξόδων απευθείας στον ασθενή. Να θυμάστε ότι ο ασθενής πρέπει να καταβάλει την ίδια αμοιβή με αυτήν που καταβάλλουν ασθενείς που είναι μόνιμοι κάτοικοι. Σύμφωνα με την οδηγία 2011/24/ΕΕ* ο ασθενής μπορεί να έχει τη δυνατότητα να υποβάλει αίτηση επιστροφής εξόδων* στη χώρα

προέλευσής* του.

1.2.2. Προγραμματισμένη θεραπεία*:

Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, ασθενής ο οποίος είναι ασφαλισμένος βάσει της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης μιας χώρας της ΕΕ*/ΕΟΧ* έχει επίσης το δικαίωμα να αναζητήσει περίθαλψη σε οποιαδήποτε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*, ενώ παράλληλα δικαιούται κάλυψη των εξόδων στη χώρα προέλευσής* του.

Για να αντιμετωπιστεί βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*, ο ενδιαφερόμενος ασθενής θα πρέπει να σας υποβάλει έγγραφο που αποδεικνύει το σχετικό δικαίωμα. Ειδικότερα, ο ασθενής πρέπει να προσκομίσει έγκυρο έντυπο S2*. Το έντυπο S2* είναι γνωστό ως προέγκριση*, η οποία είναι η εκ των προτέρων έγκριση των αναγκών του ασθενούς από το εθνικό σύστημα υγείας*/ τον ασφαλιστικό φορέα* της χώρας προέλευσης, προκειμένου να μπορεί να θεωρηθεί δημόσιος ασθενής στο εξωτερικό.

Όταν ο ασθενής δεν μπορεί να προσκομίσει έγκυρο έντυπο S2*, θεωρείται ιδιωτικός ασθενής. Ο ασθενής πρέπει να καταβάλει ο ίδιος τα ιατρικά έξοδα. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ο ασθενής μπορεί να υποβάλει αίτηση επιστροφής εξόδων στη χώρα προέλευσής* του. Ωστόσο, δεν υπάρχει καμία συμμετοχή του τοπικού φορέα κοινωνικής ασφάλισης.

1.3. Αποδεικτικό έγγραφο που απαιτείται για δημόσια θεραπεία

Η Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας* και το έντυπο S2*

Για να αντιμετωπιστεί ως ασθενής με δημόσια ασφάλιση υγείας (και, ως εκ τούτου, βάσει του νομικού συστήματος των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*), ο ασθενής θα πρέπει να υποβάλει έγγραφο που αποδεικνύει το σχετικό δικαίωμα. Σε περίπτωση ιατρικά αναγκαίας θεραπείας*, δηλαδή μη προγραμματισμένης θεραπείας, αρκεί έγκυρη Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας*. Όταν, ωστόσο, η θεραπεία μπορεί να θεωρηθεί προγραμματισμένη, ο ασθενής πρέπει να προσκομίσει έγκυρο έντυπο S2* (πρώην έντυπο E112).

Αποτελεί καθήκον σας να ελέγξετε προσεκτικά αν η ΕΚΑΑ* είναι έγκυρη:

- Βεβαιωθείτε ότι έχετε ελέγξει τη γνησιότητα της κάρτας. Σε περίπτωση αμφιβολίας, μπορείτε να βρείτε πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο αναγνώρισης μιας έγκυρης ΕΚΑΑ* στη διεύθυνση www.ec.europa.eu/social.
- Βεβαιωθείτε ότι η κάρτα είναι καταχωρισμένη στο όνομα του ασθενούς και ότι περιέχει άλλους αναγνωριστικούς κωδικούς. Η ΕΚΑΑ είναι ατομική και κάθε μέλος μιας οικογένειας υποχρεούται να έχει τη δική του κάρτα.
- Βεβαιωθείτε ότι δεν έχει λήξει η ισχύς της κάρτας.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο ασθενής μπορεί να προσκομίσει προσωρινό πιστοποιητικό ΕΚΑΑ*. Στην περίπτωση αυτή, παρακαλείσθε να ελέγξετε προσεκτικά την ισχύ αυτού του προσωρινού πιστοποιητικού. Το πιστοποιητικό πρέπει να περιέχει τις ίδιες πληροφορίες με μια ΕΚΑΑ*.

Σε περίπτωση προγραμματισμένης θεραπείας*, ο ασθενής πρέπει να προσκομίσει έγκυρο έντυπο S2* (πρώην έντυπο E112) προκειμένου να μπορεί να θεωρηθεί ασθενής με δημόσια ασφάλιση υγείας. Το έντυπο S2* είναι ένα έγγραφο μεγέθους Α4, το οποίο περιέχει ένα τυποποιημένο ευρωπαϊκό έντυπο που εκδίδεται από το εθνικό σύστημα υγείας*/ τον ασφαλιστικό φορέα του ασθενούς. Ελέγξτε αν η θεραπεία την οποία επιθυμεί να λάβει ο ασθενής καλύπτεται από την προέγκριση* του εθνικού

συστήματος υγείας*/ ασφαλιστικού φορέα* του ασθενούς, η οποία περιέχεται στο έντυπο S2*. Το έντυπο S2* μπορεί, για παράδειγμα, να περιορίζεται σε ένα συγκεκριμένο είδος θεραπείας ή σε θεραπεία για συγκεκριμένο τύπο πάθησης.

Όταν ο ασθενής δεν μπορεί να προσκομίσει κανένα ευρωπαϊκό έντυπο δικαιωμάτων, δηλαδή ούτε έγκυρη ΕΚΑΑ* ούτε έντυπο S2*, ο ασθενής θεωρείται ιδιωτικός ασθενής. Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι, όταν αντιμετωπίζετε ασθενείς που δεν διαθέτουν έγκυρο ευρωπαϊκό έντυπο απόδειξης των δικαιωμάτων τους ως ασθενείς με δημόσια ασφάλιση υγείας, δεν θα μπορείτε να ρυθμίσετε με την αρχή κοινωνικής ασφάλισης την ανάκτηση της αμοιβής σας ή άλλων εξόδων. Να ενημερώνετε πάντα εκ των προτέρων τον ασθενή πότε θα πρέπει να πληρώνει τη θεραπεία ως ιδιώτης.

Έντυπο S1* ή έντυπο S3*

! Προσοχή: μπορεί ο ασθενής να σας υποβάλει άλλο ευρωπαϊκό έντυπο, όπως το έντυπο S1* (πρώην E106, E109, E121). Στην περίπτωση αυτή, ο ασθενής διαμένει στη χώρα αλλά είναι ασφαλισμένος στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης άλλης χώρας της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή της Ελβετίας*. Ένας συνταξιούχος μπορεί, για παράδειγμα, να έχει μετακομίσει πρόσφατα στη χώρα, αφού εργάστηκε για ολόκληρη τη ζωή του σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία προκειμένου να απολαύσει τη ζωή του ως συνταξιούχος στο εξωτερικό ή να είναι πιο κοντά σε μέλη της οικογένειάς* του.

Το έντυπο S1*, το οποίο εκδίδεται από την αρχή κοινωνικής ασφάλισης της χώρας στην οποία το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης είναι ασφαλισμένος ο ασθενής, αποτελεί αποδεικτικό έγγραφο βάσει του οποίου πιστοποιείται το δικαίωμα σε υγειονομική περίθαλψη στη χώρα διαμονής του ασθενούς για λογαριασμό της χώρας κοινωνικής ασφάλισης. Το έγγραφο αυτό μπορεί να είναι απαραίτητο σε περίπτωση αποσπασμένων εργαζομένων, μεθοριακών εργαζομένων* ή συνταξιούχων που διαμένουν στο εξωτερικό.

Όταν ένας ασθενής προσκομίζει έντυπο S1*, ενημερώστε τον ότι το έντυπο πρέπει να υποβληθεί στο εθνικό σύστημα υγείας*/ στον ασφαλιστικό φορέα* της νέας χώρας διαμονής. Η αρχή κοινωνικής ασφάλισης καταχωρίζει τον ασθενή και του παρέχει το ίδιο αποδεικτικό έγγραφο, βάσει του οποίου πιστοποιείται το δικαίωμα σε δημόσια περίθαλψη, με το έγγραφο που παρέχεται σε ασθενείς που είναι μόνιμοι κάτοικοι. Εάν ο ενδιαφερόμενος ασθενής χρειάζεται ιατρικά αναγκαία θεραπεία* πριν από την υποβολή του εντύπου S1* και την πραγματοποίηση όλων των απαραίτητων ρυθμίσεων με τον τοπικό φορέα κοινωνικής ασφάλισης, μπορείτε να παράσχετε θεραπεία με έκδοση ιδιωτικού τιμολογίου. Μετά την καταχώρισή του, ο ασθενής μπορεί να έχει τη δυνατότητα να υποβάλει αίτηση επιστροφής εξόδων* στο τοπικό εθνικό σύστημα υγείας* ή στον ασφαλιστικό φορέα* του.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο ασθενής μπορεί να προσκομίσει έντυπο S3*. Το έντυπο S3* είναι ένα ευρωπαϊκό έντυπο για τους συνταξιούχους μεθοριακούς εργαζομένους* το οποίο πιστοποιεί το δικαίωμα σε υγειονομική περίθαλψη στη χώρα προηγούμενης εργασίας του μεθοριακού εργαζομένου σε περίπτωση που δεν είναι πλέον ασφαλισμένος βάσει της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης της εν λόγω χώρας. Για το έντυπο S3* ισχύουν οι ίδιοι κανόνες με αυτούς που ισχύουν για το έντυπο S1*. Ενημερώστε τον ασθενή ότι το έντυπο S3* πρέπει να υποβληθεί στο τοπικό εθνικό σύστημα υγείας*/ στον ασφαλιστικό φορέα*. Η αρχή κοινωνικής ασφάλισης θα καταχωρίσει τον ασθενή.

② Οι υποχρεώσεις του παρόχου υγειονομικής περίθαλψης

2.1. Υποχρεώσεις πριν από τη θεραπεία

- **Απαγόρευση διακρίσεων λόγω ιθαγένειας**

Δεν θα πρέπει ποτέ να αρνηθείτε να περιθάλψετε ασθενή αποκλειστικά λόγω της ιθαγένειάς του. Οι αλλοδαποί ασθενείς δικαιούνται ισότιμη πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη.

Οι πάροχοι υγειονομικής περίθαλψης ή τα νοσοκομεία μπορούν να επιβάλλουν περιορισμούς όσον αφορά την εισαγωγή αλλοδαπών ασθενών μόνον εφόσον συντρέχουν υπέρτεροι λόγοι δημοσίου συμφέροντος, όπως απαιτήσεις προγραμματισμού που αποσκοπούν στη διασφάλιση επαρκούς και διαρκούς πρόσβασης σε θεραπεία υψηλής ποιότητας για τους ασθενείς που είναι μόνιμοι κάτοικοι στο έδαφός τους. Ένα τέτοιο μέτρο μπορεί π.χ. να χρειαστεί όταν ο αριθμός των αλλοδαπών ασθενών φαίνεται να είναι τόσο υψηλός ώστε τα τοπικά νοσοκομεία να μην μπορούν να ανταποκριθούν στη ζήτηση, με αποτέλεσμα να σημειώνονται υπερβολικοί χρόνοι αναμονής για τους ασθενείς που είναι μόνιμοι κάτοικοι. Τυχόν περιορισμοί όσον αφορά την εισαγωγή αλλοδαπών ασθενών πρέπει να γνωστοποιούνται εκ των προτέρων στο κοινό.

- **Απαιτήσεις πληροφόρησης**

Πριν από την έναρξη οποιασδήποτε θεραπείας ή ιατρικής επέμβασης, υποχρεούστε να παράσχετε στους ασθενείς τις ακόλουθες πληροφορίες:

- Πληροφορίες σχετικά με την προτεινόμενη θεραπεία, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τη διαδικασία θεραπείας, την αναμενόμενη έκβαση, τα πιθανά προβλήματα, τους κινδύνους της θεραπείας και την περίθαλψη παρακολούθησης*
- Πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες εναλλακτικές λύσεις θεραπείας
- Πληροφορίες σχετικά με τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας στα οποία υπόκειστε
- Πληροφορίες σχετικά με τις τιμές θεραπείας και τα προβλεπόμενα έξοδα
- Πληροφορίες σχετικά με την άδεια και το καθεστώς καταχώρισής σας, που αποδεικνύουν την άδεια άσκησης ιατρικού επαγγέλματος
- Πληροφορίες σχετικά με το αν έχετε καταχωριστεί ή όχι στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και αν έχετε δικαίωμα να παρέχετε υπηρεσίες υγείας που καλύπτονται από το εθνικό σύστημα υγείας*/ σύστημα ασφάλισης υγείας*
- Πληροφορίες σχετικά με την ασφαλιστική σας κάλυψη για επαγγελματική ευθύνη

- **Συναίνεση έπειτα από ενημέρωση**

Όλοι οι αλλοδαποί ασθενείς έχουν δικαίωμα στη χορήγηση συναίνεσης έπειτα από ενημέρωση. Πριν από την έναρξη οποιασδήποτε θεραπείας ή ιατρικής επέμβασης, βεβαιωθείτε ότι ο ασθενής κατανοεί όλες τις πληροφορίες που παρέχετε και συναινεί σε όλα τα διάφορα στάδια της ιατρικής θεραπείας ή διαδικασίας που προτείνετε.

- **Ιατρικός φάκελος του ασθενούς**

Βεβαιωθείτε ότι ο ασθενής έχει υποβάλει τον ιατρικό του φάκελο ο οποίος τεκμηριώνεται από τον θεράποντα πάροχο υγειονομικής περίθαλψης του ασθενούς στη χώρα προέλευσης. Ποτέ μην προβείτε σε θεραπεία ασθενούς χωρίς να διαθέτετε επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του και το ιατρικό ιστορικό του.

2.2. Υποχρεώσεις κατά τη διάρκεια της θεραπείας

- **Τεκμηρίωση ιατρικού φακέλου**

Ο αλλοδαπός ασθενής έχει δικαίωμα σε γραπτό ή ηλεκτρονικό ιατρικό φάκελο κάθε θεραπείας ή ιατρικής επέμβασης την οποία παρέχετε. Έχετε την υποχρέωση να τεκμηριώνετε τα δεδομένα, τις γνωματεύσεις και κάθε είδους πληροφορίες σχετικά με την ιατρική κατάσταση και την κλινική πορεία του ασθενούς καθ' όλη τη διάρκεια της περίθαλψης, όπως πληροφορίες για τη διάγνωση, τα αποτελέσματα εξετάσεων, την έκβαση της θεραπείας, κατάλογο χορηγηθέντων φαρμάκων, μετεγχειρητικά αποτελέσματα κ.λπ.

2.3. Υποχρεώσεις μετά τη θεραπεία

- **Ίδιες τιμές**

Έχετε την υποχρέωση να χρεώνετε την ίδια αμοιβή σε αλλοδαπούς ασθενείς με την αμοιβή που χρεώνετε σε ασθενείς που είναι μόνιμοι κάτοικοι και βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση. Όταν δεν είναι διαθέσιμη καμία συγκρίσιμη τιμή για τους ασθενείς που είναι μόνιμοι κάτοικοι, θα πρέπει να χρεώνετε τιμή που υπολογίζεται σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια που δεν εισάγουν διακρίσεις.

- **Περίθαλψη παρακολούθησης**

Καθώς ο ασθενής θα δικαιούται περίθαλψη παρακολούθησης στη χώρα προέλευσής του*, βεβαιωθείτε ότι η συνέχιση της περίθαλψης μπορεί να διασφαλιστεί, για παράδειγμα, με τη συνταγογράφηση συνταγών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη χώρα προέλευσης του ασθενούς (βλ. ενότητα 3) ή με την παροχή στον ασθενή πρόσβασης στον ιατρικό φάκελο τον οποίο έχετε τεκμηριώσει ή τουλάχιστον αντιγράφου του φακέλου το οποίο ο ασθενής μπορεί να προσκομίσει στους θεράποντες παρόχους υγειονομικής περίθαλψης στη χώρα προέλευσής του.

- **Διαβίβαση ιατρικού φακέλου**

Οι αλλοδαποί ασθενείς θα πρέπει να έχουν εξ αποστάσεως πρόσβαση στον ιατρικό τους φάκελο ή να διαθέτουν τουλάχιστον αντίγραφο του φακέλου που έχετε τεκμηριώσει. Όταν το εν λόγω αντίγραφο δεν μπορεί να παρασχεθεί σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, θα πρέπει τουλάχιστον να μεριμνήσετε οι ίδιοι για τη διαβίβαση στους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης του ασθενούς στη χώρα προέλευσης.

- **Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα**

Στο πλαίσιο της τεκμηρίωσης, της διαβίβασης και της αρχειοθέτησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν την κατάσταση της υγείας του ασθενούς, θα πρέπει να διασφαλίζεται ανά πάσα στιγμή το δικαίωμα του ασθενούς στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν. Η προστασία των δεδομένων πρέπει να συνάδει με τις νομικές απαιτήσεις της οδηγίας 95/46/EK. Επίσης, στις 25 Μαρτίου 2018 άρχισε να ισχύει ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (γνωστός και ως γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων). Ο κανονισμός αυτός περιλαμβάνει νέα μέτρα διασφάλισης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα* των ασθενών έναντι της κατάχρησης ή της ιδιοποίησής τους. Βεβαιωθείτε ότι γνωρίζετε τις νομικές σας υποχρεώσεις όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

③ Συνταγές

Μια συνταγή για φάρμακα ή ιατροτεχνολογικά προϊόντα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οποιαδήποτε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*.

Όταν χορηγείτε συνταγή* για φάρμακα ή ιατροτεχνολογικά προϊόντα σε αλλοδαπό ασθενή, να ελέγχετε πάντα αν ο ασθενής σκοπεύει να προσκομίσει τη συνταγή σε φαρμακοποιό στη χώρα προέλευσής* του.

Όταν ο ασθενής σκοπεύει πράγματι να προμηθευτεί το φάρμακο ή τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα στο εξωτερικό, πρέπει να μεριμνήσετε για την έκδοση της συνταγής σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτούμενες πληροφορίες για τις διασυνοριακές συνταγές* (εκτελεστική οδηγία 2012/52/ΕΕ*):

- στοιχεία ταυτότητας του ασθενούς: επώνυμο(-α)· όνομα/-τα· ημερομηνία γέννησης
- επαλήθευση γνησιότητας συνταγής: ημερομηνία έκδοσης
- ταυτοποίηση του παρόχου υγειονομικής περίθαλψης που εξέδωσε τη συνταγή: επώνυμο(-α)· όνομα/-τα· επαγγελματικός τίτλος· στοιχεία απευθείας επικοινωνίας, όπως διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και αριθμός τηλεφώνου ή φαξ· επαγγελματική διεύθυνση, με το όνομα του αντίστοιχου κράτους μέλους· χειρόγραφη ή ψηφιακή υπογραφή
- ταυτοποίηση του συνταγογραφούμενου προϊόντος: κοινόχρηστη ονομασία (δραστική ουσία) ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ονομασία· φαρμακευτικό σκεύασμα (δισκίο, διάλυμα κ.λπ.)· ποσότητα· δοσολογία· δοσολογικό σχήμα.

Ωστόσο, δεδομένου ότι το σχετικό φάρμακο ενδέχεται να μην είναι διαθέσιμο ή να μην έχει εγκριθεί προς πώληση στη χώρα προέλευσης του ασθενούς*, υποδείξτε στον ασθενή σας να προσκομίσει τη συνταγή σε τοπικό φαρμακείο ενώ βρίσκεται ακόμη στη χώρα θεραπείας*.

